A°. 1862. N°. 229.

DONDERDAG 25 SEPTEMBER

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Donderdag 25 September.

De ministeriële krisis is te Berlijn in vollen gang, maar de oplossing zal, in zoover men naar de eerste verschijnselen moet opmaken, niet zeer gelukkig wezen. De president-minister vorst *v. Hohenlohe*. heeft zijn ontslag genomen, en in diens plaats is de heer *v. Bismarck Schönhausen* benoemd, die te Parijs als Pruiss. gezant lust schijnt te hebben gekregen in het Napoleontische regeringsstelsel. Men beweert dan ook niet minder, dan dat deze minister 's konings wensch, om de legerorganisatie door te zetten, als hoogste wet zal aannemen, niettegenstaande de volksvertegenwoordigers van hun onmiskenbaar en grondwettig regt hebben gebruik gemaakt, om de eischen der begrooting van oorlog te beperken. Ten einde echter de kamer te noodzaken toe te geven, zou de nieuwe *premier* moeijelijkheden met het buitenland zoeken en door het doorzetten van het geschil met Denemarken bijv., eene werkzaamheid aan 't leger geven, die tevens de reorganisatie en uitbreiding zou doen billijken. Als men werkelijk te Berlijn de zaken zoo tot het uiterste wil drijven, dan mag men zich verzekerd houden, dat de tegenstand des volks zich telkens krachtiger zal openbaren; spruiten daaruit verwikkelingen voort, de regering zal buiten de grondwet haar gezag op het leger kunnen steunen; het einde zal echter dan den last dragen!

In Weenen gaat men thans voort met bezuinigingen ook in het leger in te voeren; de loop van zaken in Italië stelt het Oostenrijksche hof vooreerst omtrent Venetië en de plannen van Italië, om dat gewest zich aan te sluiten, wat gerust. Daarmede is echter het huis van Habsburg nog niet gered, dat de grondwettige beginselen, die het heeft aangenomen, ook in verband moet weten te brengen met de nationale wenschen der verschillende kroonlanden, wanneer het een krachtig konstitutionneel rijk wil grondvesten, welks vorst bij groote moeijelijkheden op de trouw en liefde der onderdanen kan blijven rekenen.

Te Turijn is men vol van de huwelijksfeesten; de prins en prinses *Napoleon* zijn er aangekomen en luisterrijk ontvangen; ministeriële veranderingen, denkt men, dat in de feestdagen niet zullen plaats hebben. Ook zullen de gewone politieke aangelegenheden voor enkele dagen een weinig op den achtergrond geraken, 't geen te eerder kan, daar men van Biarritz weinig kan verwachten en eerst in Okt. een bepaald besluit omtrent Rome van wege keizer *Napoleon* kan worden te gemoet gezien. Toch moet Rome's bezit Italië worden gewaarborgd, of revolutie en schisma wachten welligt Europa en de R. K. kerk. Reeds is in Zuid-Italië, niettegenstaande den staat van beleg, de onrust algemeen; en om hare hoofdstad te verkrijgen zou de Ital. natie ten slotte, ten nadeele van de kerk, zeker tot de grootste offers gebragt kunnen worden. — Intusschen duren in Engeland de meetings ten gunste van *Garibaldi* en der eenheid van Italië voort; ook in Zweden heeft in denzelfden geest eene volksvergadering plaats gehad. De sympathie voor den volksman groeit overal aan, waar die een oogenblik welligt geschokt was. Na de huldiging van diens beginsel zelfs door den Ital. minister *Durando* in eene officiële nota, is van een proces tegen den held van Marsala weinig meer te wachten. Als de generaal dan zijn degen aan de zaak der Unie in Amerika kan gaan wijden, wachten hem welligt weder nieuwe lauweren.

De sinds gisteren ontvangen **Telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Turijn, Woensdag. Prins *Napoleon* en prinses *Clotilde* zijn heden te Genua aangekomen en ten 2 ure in den namiddag naar Turijn vertrokken.

Admiraal *Pucci* heeft aan de officieren van het Portugesche eskader een feestmaal aangeboden.

Turijn, Woensdag. Prins *Napoleon* en prinses *Clotilde* zijn heden namiddag ten 6 uur hier aangekomen. De koning en het geheele koninkl. huis, waarbij prins *Carignan*, alsook de Portugesche gezant en het gemeente-bestuur wachtten de gasten aan het station. De nationale garde was in de straten in rijen opgesteld. In het eerste rijtuig zaten de beide prinsessen tegenover den koning. Prins *Napoleon* is met geestdrift door de bevolking ontvangen. Heden avond is de stad geïllumineerd.

Munchen, Woensdag. De *Baierische Ztg.* deelt mede dat het antwoord der Beijersche regering op de Pruiss. nota van 26 Augustus, betreffende het handelstraktaat met Frankrijk, gister naar Berlijn is gezonden en dat de regering in dit stuk, op gemotiveerde gronden, het gedane voorstel van de hand wijst.

Berlijn, Woensdag. De *Staatsanzeiger* meldt in haar officiëel gedeelte, dat vorst *Hohenlohe*, president van het ministerie is ontslagen, en de heer *Bismarck-Schönhausen* benoemd tot minister, en tevens *ad interim* met het presidium belast. De *Stern-Zeitung* zegt, dat de heer *von der Heydt* zijn verzocht ontslag heeft erlangd.

De zitting van het Huis der Afgev. is, op verlangen van het ministerie, van morgen tot Maandag verdaagd.

Marseille, Woensdag. Uit Konstantinopel dd. 17. De vijandelijkheden tegen de Armeniërs duren voort. De laatsten hebben vele aanvallen der Turksche troepen afgeslagen. *Azis*, de goeverneur van Marach, is afgezet en teruggeroepen naar Konstantinopel. *Fuad-Pacha* heeft een buitengewonen kommissaris gezonden, en dien, op het verlangen van den Franschen gezant, twee armenische gedelegeerden toegevoegd.

Weenen, Woensdag.

De veldtuigmeester *Giulay* heeft zich heden ten 12 ure door een pistoolschot van het leven beroofd.

Parijs, heden, Donderdag.

De *Moniteur* bevat een artikel over de Rom. kwestie, waarin gezegd wordt:

„De Rom. kwestie is eene zaak van politiek gewigt geworden van dien aard, dat het zaak is, de pogingen door den keizer beproefd, om eene verzoening tusschen den Heiligen Stoel en Italië te weeg te brengen, te doen kennen, door de openbaarmaking van een brief des keizers aan *Thouvenel* dd. 20 Mei 1862. Daarin wordt op de noodzakelijkheid eener verzoening aangedrongen en eene kombinatie voorgesteld op de volgende grondslagen: De paus zal de afscheiding tusschen hem en Italië opheffen en Italië zal waarborgen geven voor 's pausen onafhankelijkheid. Aldus zal een dubbel doel bereikt worden; de paus zal meester in zijn eigen rijk blijven en de afscheiding opheffen die nu de kerkelijke staten van het overig Italië afscheiden. De paus moet onafhankelijk zijn en zijn gezag moet insgelijks aangenomen worden door zijne onderdanen. Het is te hopen dat dit het geval zal zijn als Italië zich tegenover Frankrijk zal verbinden de kerkelijke staten te erkennen, en de paus, van oude traditiën terugkomende, privilegiën aan de stelijke en provinciale besturen zal toekennen, zoodat zij zich zelven zullen besturen. — De nota van *Thouvenel* van 30 Mei aan *Lavalette* konstateert dat de keizer nooit door zijne woorden het kabinet van Turijn heeft doen hopen dat Rome de hoofdstad van het koningrijk Italië zal zijn. Alle verklaringen van Frankrijk doen den vasten wil blijken, den paus in het bezit zijner tegenwoordige staten te handhaven. De eenige mogelijke schikking ware het behoud van den status quo wat betreft het grondgebied. Italië zal van zijne eischen op Rome moeten afzien en zichtegenover Frankrijk verbinden het pauselijk gebied te eerbiedigen en zich met een groot deel der Romeinsche schuld, zoo niet met de geheele schuld te belasten. De Minister draagt den gezant op, aan *Antonelli* dit plan van verzoening mede deelen dat niets bedreigends heeft en te laten doorschemeren dat, als men voortgaat met de theorie vol te houden van in niets te kunnen toegeven, de keizer zou genoodzaakt zijn, hoewel zooveel mogelijk de belangen van den heiligen Stoel beschermende, zich zelven te onttrekken aan een toestand, welker voortduring langer dan een zekeren tijd zijne politiek in de war zou brengen en de grootste wanorde in de gemoederen zou te weeg brengen. Het antwoord op het voorstel tot verzoening is den 24. Junij aan *Lavalette* medegedeeld; *Antonelli* heeft in 4 achtereenvolgende bijeenkomsten alle denkbeelden tot schikking weêrsproken en is geëindigd met eene niet-aanneming."

— Z. M. heeft pens. verleend aan *P. J. Wijbauw* en *J. van der Reyt*, gew opzigters van den waterstaat, van *f* 196 en *f* 333; benoemd tot burgem. der gem. Dordrecht mr. *G. A. de Raadt*; eervol ontslag verleend aan jhr. *A. van Citters*, als adj.-komm. bij het depart. van binnenl. zaken; benoemd tot adjud.-komm. bij dat depart. jhr. *R. Tindal*: goedgekeurd de benoeming van *A. J.* baron *Schimmelpenninck van der Oije*, burgem. van Hoevelaken, tot sekret. dier gem.; benoemd tot prokur. bij de arrond.-regtb. te Leijden mr. *L. D. Suringar*, adv. aldaar; tot lid van het koll. van reg. over het huis van arrest te Brielle mr. *J. J. Loke*, regter in de arrond.-regtb. aldaar; en is het vice-presidium van dat koll. opgedragen aan mr. *W. Jongejan*, lid van het koll.; eervol ontslag verleend aan *J. W. de Wilde*, als deurw. bij het prov. geregtsh in Utrecht.

Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan den luit. ter zee 1. kl. *C. A. A. Amand*, en den luit. ter zee 2. kl. *J. D. Hooglandt*, beiden in Oost-Indie.

§— Heden ziet het licht de begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staats-spoorwegen, dienst 1863.

Deze begrooting bevat de volgende posten:

Toelagen aan de leden der kommissie, ambtenaren v. d. waterstaat, enz. enz.	*f*	209.700.—
Bureau- en lokaalbehoeften, boekwerken, instrumenten enz. . . .	-	31.800.
Reis- en verblijfkosten	-	40.000.—
Kosten voor uitbakenen, enz. . . .	-	52.000.—
Aankoop van materialen, als spoorstaven, enz.	-	1.048.321.—
Kanaal Zuid-Beverland	-	1.000.000.—
Brug te Zutphen	-	150.000.—
Idem te Venlo	-	165.000.—
Idem te Kuilenburg	-	840.000.—
Bruggen tusschen Rotterdam en Dordrecht	-	memorie.
Brug te *Z.* Bommel	-	500.000.—
Materieel van vervoer	-	memorie.
Aanleg spoorweg Arnhem-Zwolle.	-	1.740.580.—
Idem Harlingen-Groningen	-	1.295.830.—
Id. Zutphen Enschedé.	-	885.000.—
Id. Breda Boxtel	-	575.398.—
Id. Maastricht Helmond	-	1.211.920.—
Id. Roosendaal Goes	-	925.408.—
Id. Utrecht Bommel	-	1.009.000.—
Id. Breda Dordrecht	-	962.200.—
Id. N. Diep Alkmaar	-	1.040.284.—
Onvoorziene uitgaven	-	2.319.559.—
Totaal . . .	*f*	16.000.000.—

Tot dekking dezer uitgaven zullen worden aangewend, *a.* de som van 10 millioen beschikbaar gesteld op de begrooting voor 1863 Hoofdstuk V, *b.* het vermoedelijk batig slot der rekening staatsspoorwegen over 1862, en *c.* toevallige baten uit de spoorwegen voortvloeijende.

Uit de memorie van toelichting blijkt: dat de raming zoo naauwkeurig mogelijk heeft plaats gehad; dat de bescheiden voor de onteigening van de sektie Bergen op Zoom in de gemeenten zijn nedergelegd, dat zulks weldra het geval zal zijn met die der sektien Zutphen-Deventer, Zutphen-Enschede, Leeuwarden-Groningen en Breda-Moerdijk, zoodat de onteigening nog in dit jaar tot stand zal kunnen komen; waarvoor de vermoedelijke kosten op de begrooting zijn uitgetrokken.

In 1863 zal aan den bovenbouw van de bruggen te Zutphen en te Venlo worden gewerkt, indien de te wachten aanbestedingen eene gunstige uitkomst hebben. Wanneer de onteigening het toelaat, zal nog in dit jaar de onderbouw van de brug te Kuilenburg kunnen worden aanbesteed, in 1863 de brug bij Bommel.

Het voornemen bestaat om het station Zwolle te bestemmen tot gemeenschappelijk gebruik met den Nederl. centraal spoorweg, die aldaar aan den staats-sp. zal aansluiten, bij deze begrooting zijn uitgaven voor dat station uitgetrokken. In de begrooting is ook de gelegenheid geopend om materieel van vervoer aan te schaffen, wanneer de onderhandelingen omtrent de exploitatie der st. sp. geen gunstigen uitslag mogten hebben.

Volgens het slot der mem. v. toel., betreffende de begrooting voor den aanleg van staats-spoorw., dienst 1862, overtroffen de toegevoegde middelen de uitgaven met *f* 2.356.605,02. Daar het batig slot van de dienst 1861 echter grooter zal zijn dan ter aangewezen plaatse als minimum is opgegeven, kan de bedoelde som veilig gesteld worden op *f* 2.500.000

daarenboven zal het cijfer voor 1862 toegestaan, namelijk . .	*f* 15.605.925	
niet worden bereikt. De uitgaven zullen hoogstens zijn.	- 12.105.925	
Zoodat minstens disponibel blijft .		- 3.500.000
hierbij gevoegd de uitgetrokken som op de staatsbegrooting		- 10.000.000
De middelen voor 1863 bedragen alzoo		*f* 16.000.000

Tot dat bedrag is de begrooting van uitgaven opgemaakt.

— Men schrijft uit 's Hage, aan de *Amst. Cour.*

»Uit goede bron kan ik u melden, dat de wijzigingen, waartoe de koncessie der doorgraving van Holland op zijn smalst, naar aanleiding der bedenkingen, die van de zijde der Staten-Generaal zijn gerezen, vatbaar is geacht, door de ministers van binnenl. zaken en van financiën met den heer *Jäger* zijn vastgesteld. Het, zoo ik verneem, uitvoerig antwoord der regering op het voorloopig verslag kan nu *zeer spoedig* worden tegemoet gezien en de beslissing over het wetsontwerp, waaraan zoo vele van de hoogste nationale belangen zijn verbonden, eerlang verwacht.

»Volgens sommigen, die zich goed onderrigt gelooven, zou nog altijd het aftreden van den minister van koloniën vast bepaald zijn, en diens opvolger, waarnaar wel werd gegist, maar die niet met zekerheid kon genoemd worden, meent men gevonden te hebben in den, hier uit Java verwacht wordenden gewezen opperbevelhebber van het indische leger."

— De werken aan de spoorwegbrug over den IJssel voor den centraal-spoorweg Utrecht-Zwolle vorderen buitengewoon; eere den aannemer, den heer *Hendriks*, van Utrecht, die er zoo veel toe medewerkt, en eere den ingenieurs *Oliviers* c. s., die zoo veel tot dien spoed hebben bijgedragen door hunne doelmatige ontwerpen. *Amst. Ct.*

— Men verzekert, dat de heer *Kooyker*, off. v gezondh. bij het garniz. te Leiden, beleefdelijk bedankt heeft voor de hem aangeboden betrekking van assistent in de natuur- en scheikunde aan 's Rijks kweeks. voor mil. geneesk. te Utrecht. *N. D.*

— Aan den heer *F. C. de Greuve*, hoogleeraar in de fakulteit der bespiegelende wijsbegeerte en fraaije letteren aan de hoogeschool te Groningen, zal in dit jaar het emeritaat worden verleend.

— Op het laatst gehouden admissie-examen te Groningen, zijn 6 jongelieden tot de akademische lessen toegelaten van de 8, die zich tot het examen hadden aangemeld.

— De gemeenteraad van Amsterdam heeft thans den tijd voor de koncessie aan dr. *Sarphati* verleend, tot verfraaijing van den omtrek van het paleis voor volksvlijt, met 3 maanden verlengd. De burgemeester heeft daarbij te kennen gegeven, dat men geen te groote moeijelijkheden tegen den kazernebouw moet in den weg leggen, wijl er reeds *f* 200,000 voor op de Staatsbegrooting was uitgetrokken.

— Te Bolsward zal ook eene gemeentelijke gasfabriek worden ingerigt, waarvoor eene leening van *f* 40,000 à 4½ pCt. is uitgeschreven.

— Te Harlingen is tot lid der prov. staten gekozen de heer *Potter v. Loon* met 471 tegen 334 st., die Mr. *Mulier* op zich vereenigde.

— Op de Medea vertrekken de luit. der inf. *Schell* en *Franssen* naar Indië. Met de Ouwerkerk zijn vertrokken de kap. der art. *Niemandsverdriet*, en de luits. *v. d. Bilt La Motte*, *Harting* en *Schueijs*.

:— De inzending op de tentoonstelling van landbouw te 's Hage is zeer belangrijk. Onder meer is ontvangen van de heeren *de Wit* te Amsterdam een vervoerbaar stoomwerktuig van 10 paardenkracht, en meerdere werktuigen; en uit de voornaamste en meest bekende fabrieken in Engeland een aantal belangrijke machines.

Van de feesten is een uitgebreid programma uitgegeven; de Holl. spoorweg geeft op de feestdagen retourkaarten uit.

— Het ministerie van binnenl. zaken zal tijdelijk geplaatst worden in 't hotel naast het ministerie van oorlog, dat tijdelijk ook in gebruik is geweest van 't ministerie van koloniën.

*— Het kader onderoffic. en korporaals der dd. schutterij alhier heeft voor korten tijd, op het voorbeeld van 't korps officieren, schietoefeningen gehouden, met het gewone getrokken geweer, bij het leger in gebruik, en daartoe eene onderafdeeling gevormd van de schietvereeniging der HH. officieren: »Voorwaarts". Onder leiding van 't bestuur van »voorwaarts" houdt het kader wekelijksche oefeningen. Gister was het bijeen geroepen, om in het fort Vossegat naar den prijs te schieten. Er waren 3 prijzen en 2 premiën uitgeloofd, waarvan de hoogste prijs was verstrekt door den majoor-kommandant baron *Taets van Amerongen*. Na een kampstrijd van een 4-tal uren werden overwinnaars de foerier *P. A. J. Nepveu*, die den 1., serg. *J. H. Lammerts v. Bueren*, die den 2., serg.-maj. *J.* [illegible], die den 3. prijs, korp. *J. van Ginhoven* en korp. *J. Tissen*, die de premiën bekwamen.

Het bleek dat de gehouden oefeningen reeds goede uitkomsten opleverden: immers waren er velen, die toonden een vast schot te hebben, 't geen alleen door oefening wordt verkregen.

Hetzelfde was het geval geweest, toen voor 8 dagen, op den 16., de tiraljeur-kompagnie onder bevel van kapt. *Mijsberg* uittrok, om op dezelfde plaats naar den prijs te schieten. Er waren toen 1 prijs en 1 premie voor de onderoff. en korp. en 3 prijzen en 2 premiën voor de schutters uitgeloofd, waarvan weder twee prijzen door den majoor waren verstrekt. De overwinnaars waren toen van de onderoff. en korp. der komp.: de korp. *J. Blotkamp*, de prijs, de korp. *G. Gronert*, de premie; en van de schutters *H. v. d. Horst*, de 1e, *T. Oostveen*, de 2e en *M. de Winter* de 3e prijs; *F. Groenee* en de hoornblazer *C. Hendriks*, elk eene premie.

De majoor-komm. reikte bij beide gelegenheden aan de overwinnaars de eereteekenen uit, telkens met eene toepasselijke en krachtige toespraak, waarbij hij wees op het nut der schietoefeningen en zich mogt verblijden over de ambitie door het kader onderoff. en korporaals, evenzeer als door de schutters der tir.-komp. in deze betoond; den kapitein van laatstgen. werd tevens hulde gebragt voor zijn voortdurenden ijver, terwijl telken male het luid »hoezee" der troep den majoor het bewijs leverde, hoezeer het in alle rangen evenzeer wordt op prijs gesteld, onder een kommandant te staan, die, bij de voortdurend min gelukkige organisatie der schutterij, nog den ijver algemeen zóó weet wakker te houden en te prikkelen.

— Ten bewijze der hooge achting, die men den afgestorvene toedroeg, waren dingsdag bij de begrafenis van wijlen Jhr. Mr. *P. v. Akerlaken* te Hoorn bijna alle woningen, als blijk van rouw, gesloten.

— Te Groningen is iemand in hechtenis genomen, die voor een paar weken een knaap van 9 jaren, omdat hij andere kinderen leed deed, in drift had geslagen, zoodat het thans is overleden.

— Te Wijk bij Heusden is een jongen van 10 jaren in hechtenis genomen, wegens het moedwillig en met voorbedachten rade in brand steken van eene groote hooimijt. De omliggende huizen heeft men behouden.

— De vader van 't prot. weeshuis te Harderwijk is in hechtenis, wegens het opwekken van onzedelijkheid bij de aan zijne zorg toevertrouwde meisjes.

— Te Meppel viel een persoon, ten gevolge van misbruik van sterken drank in 't water en verdronk. Zijnen broeder had onlangs door dezelfde oorzaak hetzelfde lot getroffen.

— Te 's Hage is een verwer met een ladder naar beneden geslagen, waartegen eene vigelante aanreed. De man, vader van 5 kinderen, is in hoogst bedenkelijken toestand. 't Ergste van het geval is, dat het ongeluk is veroorzaakt door verzuim; want er was herhaaldelijk op gewezen, dat de doorgang door hoopen steenen daar ter plaatse werd belemmerd; de desbevoegden hadden gemeend niet noodig te hebben daarop te letten.

— De R. K. kerk van den *H. Willebrordus* te 's Hage zal worden vergroot, waartoe 30 à 40 mille zal noodig zijn.

— Te Haarlem zijn op het raadhuis vereenigd de schilderijen en oudheden, in verschillende gestichten verspreid.

— Op het banket, hem door den uitgever van *Les Misérables*, te Brussel aangeboden heeft *Victor Hugo* een toast uitgebragt, waaruit wij het volgende ontleenen:

»Gij allen hier tegenwoordig zijt schrijvers, journalisten, uitgevers, publicisten, denkers; wat vertegenwoordigt gij? Al de krachtige werkingen van het denkvermogen, al de vormen van openbaarmaking; gij zijt de vertegenwoordigende keurbende van den geest, gij zijt het nieuwe orgaan der herlevende maatschappij, gij zijt de drukpers. Haar breng ik een toast! Aan de drukpers van alle volken! Aan de vrije drukpers! Aan de magtige, roemvolle en vruchtbare drukpers!

»De vrijheid van denken is meer dan een regt, het is het levensbeginsel in den mensch. Van al de stralen van den menschelijken geest, strekt de drukpers zich het verst uit. Elke vermindering der vrijheid van drukpers staat in verband met eene vermindering der beschaving; dáár, waar de vrije drukpers belemmerd wordt, kan men zeggen dat de geestelijke voeding van het menschdom is gestoord.

»De drukpers is oppermagtig. Waarom? Omdat zij de geestelijke ontwikkeling is. Zij verkondigt met luider stemme de optreding van het regt, zij geeft geen acht op de duisternis dan om de morgenzon te begroeten, zij heeft een voorgevoel van den dag, zij waarschuwt de wereld. Somtijds ook vreemd genoeg — wordt zij zelve gewaarschuwd. Dit heeft veel overeenkomst met het gekras van den uil, dat het hanengekraai tracht te overschreeuwen.

»Neen, wat ook despoten mogen in het werk stellen, er bestaat geen slavernij van den geest; ik beroep mij daarbij op alle vrije mannen die mij aanhooren.

»Mijne heeren, in de eeuw waarin wij leven is er, zonder de vrijheid van drukpers, geen heil te verwachten, maar overal afdwaling, staatsstorm, rampspoed. Er zijn in onze dagen kwestiën voor ons, die kwestiën van onzen tijd zijn, en wier behandeling men niet kan ontwijken.

»Er is geen middenweg: men moet zich er op verpletteren of ze oplossen. De maatschappij gaat onwederstaanbaar naar deze zijde. Deze kwestiën zijn het onderwerp van het smarten schetsend boek, waarover zoo even op zulk eene talentvolle wijze is gesproken. Pauperisme, parasitisme, voortbrenging en verdeeling van kapitaal, geld, krediet, arbeid, loon, opheffing der allerarmste volksklasse, toenemende verzachting van het strafstelsel, prostitutie, ellende, het regt der vrouw, die de helft van het menschelijk geslacht uit zijne minderheid opheft, het regt van het kind, dat eischt — eisch, zeg ik — kosteloos en verpligtend onderwijs, het regt der ziel, waarin de vrijheid van godsdienst ligt opgesloten; van dergelijken aard zijn die vraagstukken. Met eene vrije drukpers wordt daarop licht geworpen, zijn zij in toepassing te brengen; men ziet de afgronden die zij vertoonen, men ziet hunne oplossing, men kan ze behandelen, men kan er zich van doordringen. Behandeld en van alle zijden beschouwd, dus opgelost, zullen zij de wereld redden. Zonder drukpers, diepe duisternis; al deze vraagstukken zijn dan dadelijk gevaarlijk, men neemt slechts de steile omtrekken daarvan waar, men zal welligt de juiste behandeling nalaten en de maatschappij kan er mede te gronde gaan.

»Het is niet genoeg te gaan, men moet vooruit gaan. In welke rigting gaat gij? Ziedaar de geheele kwestie. Voortbeweging te veinzen is niet vooruitgaan.

»Nimmer een stap achterwaarts. De onzekere beweging verraadt leegte van den hersenpan. Te willen en niet te willen, wat is er ellendiger! Hij, die aarzelt, terugdeinst en uitstelt, denkt niet geregeld. Wat mij betreft, ik geloof evenmin aan de politiek zonder heerschend beginsel als aan Italië zonder Rome.

»Daar ik dit woord heb uitgesproken, zij het mij vergund een oogenblik af te dalen tot den dapperen krijgsman, die daar ginds op de sponde der smart ligt uitgestrekt. Waarlijk hij heeft reden te grimlagchen. Roem en regt zijn met hem. Wat hem leed doet en ontroert is, dat in Italië, in dat edele, beroemde Italië, mannen gevonden zijn, die den degen tegen deze deugden hebben opgeheven. Hebben deze Italianen dan in hem geen Romein herkend?

»Die mannen noemen zich italianen; zij verkondigen dat Italië eene overwinning behaald heeft, en zij bemerken niet dat het onthoofd is. Waarlijk, het is een somber voorval en de geschiedenis zal verontwaardigd terugdeinzen voor die afschuwelijke overwinning, welke bestaat in het dooden van Garibaldi om Rome niet te erlangen!

»Mijne heeren, wie zal de bondgenoot zijn van den patriot? — de drukpers. Wie is de schrik van den lafaard en den verrader? — de drukpers. Ik weet het, de drukpers is een legerkamp; dit is juist eene groote reden om haar lief te hebben.

»Alle onbillijkheid, alle onderdrukking, alle fanatisme beschuldigt, vervloekt, beleedigt haar zoo veel mogelijk. Ik herinner mij een beroemden pauselijken zendbrief, waarvan eenige woorden mij zijn bijgebleven. In dezen zendbrief kenmerkte *Gregorius XVI*, vijand van zijn tijd, — het geen een weinig het ongeluk des pausen uitmaakt, — die altijd voor zijn geest had den ouden draak en het beest der openbaring, de drukpers in zijn geestelijk monniken-latijn, aldus: *Gula ignea, caligo, impetus immanis cum strepitu horrendo.* Ik heb op deze beschrijving niets aan te merken; het portret is gelijkend. Vurige mond, rook, verwonderlijke snelheid, vreesselijk geluid. Welnu het is de lokomotief welke voortsnelt! Het is de drukpers, het is de groote en heilige lokomotief van den vooruitgang!

»Waarheen begeeft zij zich? Waarheen brengt zij de beschaving? Waarheen voert zij de volken, die magtige beweegkracht? De tunnel is lang, duister en vreesselijk. Want men kan zeggen dat de menschheid nog onder de aarde schuilt: zoo wordt zij door de stof omgeven en bedolven, en vertoonen zich nog de bijgeloovigheden, vooroordeelen en onderdrukkingen als een ondoordringbaar gewelf boven haar. Helaas, sedert de mensch bestaat, is de geheele geschiedenis onderaardsch, nergens aanschouwt men een hemelschen straal. Maar in de negentiende eeuw, na de fransche revolutie, is er hoop, is er zekerheid gekomen. Daar ginds voor ons daagt een schitterend lichtpunt; het wordt grooter, het wordt telkens grooter, het is de toekomst, de werkelijkheid, het einde van ellende, de morgenschemering van het geluk, het is Kanäan! het is het beloofde land, waar men rondom zich slechts broeders en boven zich slechts den hemel zal aanschouwen. Moed dan aan de heilige lokomotief! moed aan het denkvermogen, moed aan de wetenschap! moed aan de wijsbegeerte! moed aan de drukpers! moed aan uw aller denkingskracht! Het uur nadert, waarop eindelijk de menschheid, bevrijd uit dien zwarten tunnel van zes duizend jaren, verbaasd, plotseling zich tegenover het zonlicht van het ideaal bevindende, zal verrijzen, heerlijk in hare verblindende schittering.

»Ik wijd dezen dronk aan de drukpers! aan hare magt! aan haren invloed! aan hare vrijheid in België, Duitschland, Zwitserland, Italië, Spanje, Engeland, Amerika! aan hare bevrijding elders!"

Wij meenen dat Nederland, als er sprake is van vrijheid van drukpers, wel in de eerste rij, naast Groot-Brittannië en België, en zeker boven Duitschland en Spanje genoemd, in plaats van geheel vergeten mag worden.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 24 *Sept.* 1.57 El AP. 8,52. Gev. 6 d.

Rijnhoogte te Keulen 24 Sept. 7 v. 5 dm.

KONSTANTINOPEL, 15 September.

De ministerraad heeft zich, behoudens enkele kleine wijzigingen, met het protokol der konferentie over Serviё vereenigd, en de sultan heeft het bekrachtigd.

Prins *Nikolaas* van Montenegro, hoewel de regtmatigheid van den eisch tot *Mirko*'s verbanning erkennende, heeft aan de Porte te kennen gegeven, dat het hem zeer smartelijk zou zijn er aan te voldoen, te meer, omdat het tot verdeeldheid in zijn land zou kunnen leiden. De Porte heeft daarop aan *Omer Pacha* bevel gezonden, er niet op aan te dringen. Men verzekert, dat *Omer Pacha* papieren in handen heeft, waaruit blijkt, dat de prins tot den strijd is aangezet en er zelfs subsidiën voor ontvangen heeft.

Saïd-Pacha bevindt zich hier ongesteld, zoodat hij vooreerst de reis naar Egypte niet kan voortzetten. De sultan legt veel belangstelling jegens hem aan den dag.

Op de werven van Ismidt zal door een Engelsch ingenieur een geblindeerd vaartuig gebouwd worden. De sultan is geen vriend van bestellingen in den vreemde.

TURIJN, 21 September.

Behalve de heer *Conforti* zal ook *Depretis* aftreden, die als *Garibaldi*'s vriend in het kabinet trad, en *Persano*, die een slecht administrateur is. Ook generaal *Durando* is geneigd af te treden. De heer *Tecchio*, president der Kamer, zal waarschijnlijk minister van justicie worden; de heer *Sella* zal welligt de portefeuille van financiën voor die van openbare werken verwisselen, terwijl de zijne waarschijnlijk aan den heer *Sacchi*, een der beste financiers, gegeven zal worden.

Morgen beginnen hier de feesten met een diner, door den koning aan den Portugeschen gezant en de hertogin *de Terceira* aangeboden. Dingsdag wordt prins *Napoleon* en prinses *Clotilde* verwacht. Zij zullen met veel luister ontvangen worden.

Men zegt, dat de Russ. gezant bij het hof van Turijn, aanmerkingen gemaakt heeft ter zake der missen te Milaan, Turijn en in andere steden van Italië, gehouden voor de slagtoffers der ongeregeldheden te Warschau.

WEENEN, 22 September.

De keizerin heeft gister eene deputatie van het Lagerhuis ontvangen, die haar een adres van gelukwensching heeft overhandigd. »Met innig genoegen," zeide zij, »ontvang ik het adres, mij namens het Lagerhuis van den Rijksraad overhandigd, en met vreugde word ik vervuld door de in het adres op zoo hartelijke wijze uitgedrukte gevoelens van trouw en gehechtheid der vertegenwoordigers van Oostenrijk. Ik dank de Voorzienigheid, die mij mijne genezing schonk, en mij aan de zijde des keizers en mijner kinderen naar Oostenrijk liet terugkeeren, dat ik met liefde toebehoor, in welks voorspoed ik van harte deel neem en welks geluk het doel mijner innigste wenschen is. Het is mij aangenaam, deze gevoelens te kunnen uitspreken en het Lagerhuis mijn innigsten dank toe te brengen." De deputatie liet daarop een driewerf herhaald: leve de keizerin! hooren. H. M. was gekleed in wit gaas, zonder eenig tooisel. De rijke haardos was los in een strik op den hals zamengevat. Als sieraden droeg zij een brillanten diadeem, en om den hals twee reijen kostbare paarlen, op de borst in een strik vereenigd. Zij zag er uitmuntend uit, hare houding was los en luchtig; hare stem, hoewel zij niet zeer luid sprak, zuiver en duidelijk. De indruk was algemeen, dat H. M. volkomen hersteld is.

De minister *v. Schmerling* heeft de stadhouderijkommissie van Krakau uitdrukkelijk gemagtigd, ter verhindering van het zingen van verboden liederen bij de avond-godsdienstoefening, alle middelen aan te wenden en zelfs de hulp der militaire magt in te roepen.

Om de bezuiniging bij het leger te bevorderen, stelt de kommissie, door de regering ingesteld, voor op vrij groote schaal verlof te geven, en daarbij bij de kavallerie den rang van ridmeester 2. kl. en bij de inf. die van 2. luit. op te heffen; ieder komp. zou dan slechts 3 off. bekomen, 't geen veel in de uitgaven zou verminderen.

Het baart algemeene verwondering, dat in Hongarije, waar een halve staat van beleg heerscht, van de zijde der legerbevelhebbers niets geschiedt, om de steeds toenemende rooverij te keeren, en men de gendarmes bij halve dozijnen door de roovers doodschieten en de vreedzame burgers uitplunderen laat.

De *O. D. Post* zegt, dat men in 't Ital. vraagstuk 4 punten kan vaststellen: 1. De eenheid van Italië is in strijd met de belangen van Frankrijk; 2. Rome zal niet ontruimd worden voor dat een Europeesch kongres over de definitieve regeling der kwestie zal hebben beslist; 3. keizer *Napoleon* denkt er niet aan, zich om der wille van Venetië in een nieuwen oorlog met Oostenrijk te wikkelen; 4. het voortdurend bezit van het koningrijk der Beide Siciliën door de Italiaansche kroon is onwaarschijnlijk. — Op deze gronden heeft ook de legervermindering hier te lande plaats.

BERLIJN, 23 September.

Na de verwerping der gelden voor de reorganisatie, zal het ministerie genoodzaakt zijn een indemnitybill te verzoeken, die men het niet zal kunnen weigeren, daar niemand bewijzen kan, dat het ter kwader trouw gehandeld heeft. Alleen als het nu nog van de geweigerde gelden uitgeeft, betreedt het een weg buiten de begrooting en moet de volle verantwoordelijkheid daarvan dragen. Het is te verwonderen, dat de heer *v. Bismarck* niet de indemniteits-kwestie ter zijde heeft geschoven door de zamenstelling van een geheel nieuw ministerie. De aftreding van den minister van financiën is daartoe niet voldoende, want in de organisatie-kwestie was het gansche ministerie solidair. Men zal nu echter ook de verlangde wet moeten indienen, want anders zal de Kamer de indemniteit niet verleenen. De moeijelijkheid blijft dus evenzeer onopgelost als vroeger, daargelaten nog het budget voor 1863.

De heer *v. d. Heydt* moet als voorwaarde van zijn aanblijven gesteld hebben, dat men toestemde in den tweejarigen diensttijd, of den Landdag ontbond. Dit echter heeft men niet willen doen. Hij zal zijne betrekking nog waarnemen tot de benoeming van een opvolger.

De petitie van het gemeentebestuur van Posen, om definitieve aanstelling van den Israëlitischen leeraar dr. *Jutrosinski*, aan de reaalschool, is, gelijk bekend is, onlangs door het huis aan het ministerie verwezen. Dit durfde zich echter niet in de zaak mengen, en dien ten gevolge heeft het gemeentebestuur besloten, dr. *J.* voorloopig tot gewoon leeraar te benoemen en eene tweede petitie in te zenden.

LONDEN, 23 September.

De *Daily News* bevat het volgend schrijven uit Spezzia, van het parlementslid *Taylor:*

»Wij zijn heden morgen in eene boot naar de vesting gegaan, die ongeveer vijf mijlen van hier verwijderd is. De kamer van den generaal gelijkt te veel op eene kazerne, dan dat zij zou kunnen bevatten wat een Engelschman door »comfortable" verstaat; maar voor een soldaat schijnen noch zijn de dingen wat zij voor ons in gelijke omstandigheden zouden zijn en schijnen. Ik meen ook, dat het er te woelig is, veel te veel direkteurs, enz. Intusschen, het schijnt hem niet te hinderen. Zijne kalmte, zijne bewonderenswaardige bedaardheid schijnen door wat hem omgeeft niet opgemerkt, nog veel minder veroorzaakt te worden. Toen de heer *Partridge* in zijne kamer is gekomen om de wond te onderzoeken, bleef ik in een voorkamertje, het reeds aanzienlijk aantal omstanders niet nog willende vermeerderen. *Garibaldi* riep mij en reikte mij de hand. Hij is zeer beleefd, en zeer dankbaar voor de geringste dienst, volstrekt niet slecht geluimd, en dat alles zonder dat hij er moeite voor doet. Hij schijnt minder ziek dan ik hem dacht te vinden, maar hij is zwak. Terwijl wij er waren hield hij zich in eene zittende houding met behulp van een boven hem hangend koord. Hij kan zijn been niet bewegen, zonder veel pijn te gevoelen. Eene dame heeft voor hem een rustbed uit Parijs ontboden.

Te Belfast zijn Donderdag weder orangisten en R. Katholieken slaags geweest, zoodat eene aanzienlijke krijgsmagt noodig was, om de partijen te scheiden en eenige belhamels te arresteren; twee huizen van R. Kath. zijn zeer gehavend.

De berigten uit Amerika blijven onzeker omtrent de toekomst; Washington is achter zijne verdedigingswerken zeer kalm, en daar de Zuidelijken hunne verbinding met Virginië moeten openhouden, kunnen hunne legers zich niet te ver in Maryland of Pennsylvanië wagen, om niet afgesneden te worden. Inmiddels schijnt het bewind te Washington meer beslissend te werk te gaan met opzigt tot de slavenkwestie. Vijf zwarte regementen zullen te Hilton Head onder de wapenen worden gebragt, behalve 50,000 negers die bij het federale leger ingelijfd worden.

Bij den slag van Bull's Run is een infanterist op het slagveld tot sergeant bevorderd, later werd hij krijgsgevangen gemaakt, maar weder in vrijheid gesteld, omdat de Zuidelijken gebrek aan levensmiddelen hadden, een gebrek, waarmede ook de Noordelijken onder *Pope* reeds hadden te lijden gehad. De sergeant ging toen naar zijne ouders te Boston terug, waar het bleek, dat de dappere de vermiste dochter was, die in dienst trad, om zich te wreken over den dood van haar aanstaande, die voor Richmond werd gedood.

Te Kanton moeten vreeselijke epidemiën heerschen.

PARIJS, 23 September.

Volgens alle tijdingen uit Biarritz is de keizer druk bezig aan zijne geschiedenis van *Julius Cesar*.

Men verzekert, dat de heer *Thouvenel* aan den Ital. gezant heeft te kennen gegeven, dat Z. M. bij zijne terugkomst iets zal doen, Rome betreffende. Daar tegenover staat weder het gerucht, dat er een genie-officier zal worden heengezonden, om na te gaan wat de voltooijing der vestingwerken zou kosten, in dier voege, dat de stad een beleg met goed gevolg zal kunnen doorstaan. Of het moest soms wezen, dat de keizer, alvorens zijne troepen terug te roepen, de stad verzekeren wilde tegen elken aanval der Piemontezen.

Men verneemt, dat, toen prins *Nikolaas* van Montenegro verslagen was en bij onzen konsul te Scutari raad vroeg, deze hem sterk aanried de door *Omer Pacha* gestelde voorwaarden aan te nemen, terwijl de Russ. konsul te Ragusa er op aandrong, dat men den strijd zou voortzetten. Hij vroeg nu wat Rusland dan waarborgde voor het geval van nieuwe nederlagen; en daar de konsul hierop niets kon antwoorden is de raad van onzen konsul gevolgd.

De Ital. regering heeft hier te lande een aantal geweren gekocht, ter bewapening der nat. garde.

De *Movimento* van Genua bevat twee adressen van dames uit Milaan en Palermo, houdende verzoek dat *Garibaldi* in vrijheid gesteld worde.

In berigten uit Amerika wordt gezegd, dat het niet onmogelijk is, dat eerlang in een der steden van Indiana of Illinois een officieus kongres van de notabelen onder de gematigden in Noord en Zuid zal gehouden worden, om de grondslagen te zoeken tot eene schikking, die, alleen uit een politiek oogpunt, de vereeniging zou kunnen herstellen.

BRUSSEL, 24 September.

Wij zijn thans in staat het vervolg mede te deelen op ons verslag, omtrent het thans alhier vergaderde kongres. In de sektie »wetgeving" voerde, na de gister vermelde HH. nog de heer *Jolles* het woord, over de wetgeving op de krankzinnigen-verpleging, terwijl de HH. *E. de Girardin* en *Pelletan* met eenige anderen over de drukpersvrijheid diskuteerden. In die diskussien zeide de heer *de Girardin* o. a. dat de drukpers volmaakte vrijheid moet genieten, *omdat zij geheel geen magt heeft, noch ten goede, noch ten kwade.* Deze uitdrukking werd naar verdienste beantwoord door den heer *Pelletan*, die insgelijks de vrijheid voorstond, maar met verbod om iemand te honen of te lasteren. Hij veroorloofde zich in zijne rede echter zulke hevige aanvallen op het Fransche bewind, dat men betwijfelt of hem de terugkeer in Frankrijk zal worden toegestaan. De Hr. *Desmarets* beantwoordde beide sprekers, waarop de hr. *Girardin* nogmaals zeide, dat hij evenmin hechtte aan »den invloed van de tribune, als aan dien van de pers." Toen men hem vroeg, waarom hij dan sprak, zeide hij: »ik spreek om te spreken." Men kan zich voorstellen, dat deze uitval, hoogst bevreemdend uit dien mond, mede niet onbeantwoord bleef. — In de zitting van gisteren gaf de heer *Jolles* inlichtingen omtrent de Ned. wet op de krankz. verpleging en stelde die voor als een der beste van Europa. Naar aanleiding van een beweren van een redenaar, die zeide, dat het nieuwe testament de grondslag van de wetgeving zijn moet, bespraken de HH. *Desmarets* en *Carmels* de vraag of de wet alleen civiel, of ook tevens godsdienstig moet zijn, welke vraag de eerste ontkennend, de laatste bevestigend beantwoordde. De Hr. *Herold* bestreed den lof, door den Hr. *Carmels* aan de wetgeving van *Napoleon* toegezwaaid, en haalde daarbij de kritiek van *Asser* aan. De heer *Morin* was ook van gevoelen dat de wet alleen civiel moest zijn. — Behalve de HH. *Simon* en *Souvestre*, heeft in de sektie »opvoeding" eergister ook nog de heer *Moulet* de stelling, dat het onderwijs verpligtend moet zijn, verdedigd, terwijl fransche sprekers zeiden, dat, mogt dit in vrije landen al nuttig zijn, het de absolute regeringen een te gevaarlijk wapen in handen zou geven. Gister verdedigde de heer *Julis Simon* nogmaals die stelling. — In de sektie »letterkunde" toonde de heer *Fétis* gister de voortreffelijkheid aan, eener nieuwe zangmethode van *Darel*, waarna de hr. *Weill* zijne, den vorigen dag gedane vraag op nieuw besprak; aan de diskussie daarover namen deel de heeren *Danel* en graaf *de Liederkerke de Beaufort.* Daarop sprak de heer *Potvin* over de moraal in de letterkunde, naar aanleiding waarvan de heer *Uhlenbach* betoogde dat een meesterstuk niet onzedelijk kan zijn, en de heer *Roudelet* dat slechte boeken de kwade geesten der maatschappij zijn. — In de sektie »liefdadigheid en gezondheidsleer" werd eergister de vraag behandeld »of de wet de dronkenschap moet beteugelen?" De konklusie van een der sprekers was, dat men geen verbetering zou aanbrengen door het volk met zedelessen te overladen, maar dat men voor betere voeding zorgen moest. — Gister heeft de heer *Suringar* zich tegen de volstrekte afzondering, in het cellulair stelsel, verklaard, vooral met het oog op de rehabilitatie van den misdadiger, die zonder gemengd stelsel, zijns inziens, niet mogelijk is.

In de sektie »staathuishoudkunde," was de stelling die mej. *Royer* eergister verdedigde, deze, »dat de belasting de burgers treffen moet naar hunne waarde in betrekking tot den staat. — Twee Engelsche dames verdedigden daarna de direkte belastingen. — De heer *Joffroy* bestreed de indirekte belastingen, en was van gevoelen, dat men de in- en uitg. regten best kan missen, als men de legers afschafte. De heer *Joseph Garnier*, besprak gister hetzelfde onderwerp. Hij wilde, dat de belasting eenvoudig, direkt, progressief, en weinig kostbaar in de perceptie zij; ook moet zij beperkt en gematigd zijn; de noodige hervorming kan verkregen worden door bezuiniging op de uitgaven voor de oorlogsbehoeften, waartoe de volkeren zelve de regeringen weg moesten dringen; en daarom noemde hij de volken ongelukkig die den krijgsroem beminden. De heer *Vissering* voerde daarop nog het woord, en verdedigde de verscheidenheid van belasting.

Eergister avond waren de kongres-leden op een feest in den »Cercle Artistique," dat door den hertog en de hertogin van Braband werd bijgewoond, en door de muziek van het korps der guides werd opgeluisterd.

ADVERTENTIEN.

*** Heden overleed in den ouderdom van ruim 71 jaren, onze geliefde Moeder en Behuwd-moeder J. A. CORNELISSE, Wed. den Heer H. J. SONDERMAN.

Utrecht,
18 Sept. 1862.

G. H. SONDERMAN.
C. A. SONDERMAN.
G. G. SONDERMAN—KEIJ.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid mijn hartelijk geliefde Echtgenoot KLAAS VISSCHER, in den ouderdom van ruim 69 jaar.

Utrecht
22 Sept 1862.

J. M. PENNING,
Wed. K. VISSCHER.

Zaal naast den Schouwburg.

HEDEN AVOND

en volgende avonden, steeds ten 8½ ure,

GROOTE SOIREÉS,

van de familie MARTENS,

met bijhebbend gezelschap, waaronder zich bevinden de twee gezusters SCHEELE, mej. ZULMA, eerste chanteuse van Luxemburg en Parijs, mej. FRANKE, soubrette van het Victoria-Theater te Berlijn, mej. JESSE, van het Thalia-Theater te Hamburg, de heer A. WOHLBRUCK, eerste komiek van Duitschland, de heer OTTO SAUERMANN, hof-violist van Stockholm.

Entrée 50 Cents.

AANBESTEDING.

*** Het Parochiaal Kerkbestuur te Bussem is voornemens onder nadere goedkeuring op Dingsdag den 7. October 1862 des voormiddags ten 12 ure in de herberg *de Roozeboom* bij J. MAJOOR te Bussem aan te besteden:

Het vergrooten van de Kerk met het bouwen van een Toren.

De bestekken liggen ter lezing te Amsterdam in het *Hof van Braband* in de Kalverstraat, te Utrecht in *de liggende Os* en te Bussem in de *Roozeboom*, alwaar ook de teekeningen kunnen bezigtigd worden.

De aanwijzing zal geschieden op den dag der aanbesteding.

De bestekken zijn op franco aanvrage en tegen contante betaling à *f* 1.00 te verkrijgen b den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN te Leiden.

AANBESTEDING.

*** De Commissie van Administratie over de Gevangenis voor jeugdige vrouwelijke veroordeelden, tevens Huis van verbetering en opvoeding voor meisjes, te Montfoort, zal op Dingsdag den 13. October 1862, des voormiddags ten elf ure, in de kamer der Commissie in genoemde gevangenis, onder nadere goedkeuring van Z.Exc. den Heer Minister van Justitie, in het openbaar aanbesteden:

De benoodigdheden voor Voeding, Verpleging en Onderhoud der Gevangenen en Meisjes, gedurende het jaar 1863.

Overeenkomstig de voorwaarden, welke ter lezing liggen bij den Portier der genoemde Gevangenis, en waaromtrent nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Secretaris der Commissie.

Montfoort, den 23. September 1862.

De Commissie voornoemd,
De Vice-president,
VAN DAM.
De Regent-Secretaris,
J. STALENHOEF.

TE KOOP

*** Een duidelijk geschreven **Dictaat** van Prof. J. B. LINTELO DE GEER in 4 half Eng. banden bij H. C. BLOM, Boekhand. Kr. N. Gracht

*** Op den 8 October 1862, des middags ten 12 ure, zal te IJsselstein in den *Moriaan*, worden verkocht:

4 Bund. 12 roed. 40 ell. uitmuntend WEILAND, gelegen aldaar op het IJsselveld in het Rot.

Breeder bij billetten en nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris H. D. G. A. IMMINK te IJsselstein.

*** Men zal op Zaturdag den 25. October 1862, des namiddags ten 5 ure, te Utrecht, achter Sint Pieter, in het openbaar verkoopen:

No. 1. Eene HUIZINGE, met Erf en Grond, te Utrecht, aan het Vreeburg, Wijk C, no. 729, en uitkomende aan de Koestraat.

Bevattende negen zoo Beneden- als Bovenkamers, de meesten behangen, geplafoneerd en van Stookplaatsen en Kasten voorzien, Keuken met Wel- en Regenwaterpomp, Binnenplaats, twee Aisances, Kelder en vier Zolders.

Te aanvaarden 1 November 1862.

No. 2. Een HUIS met Erf, Grond en Tuin, te Utrecht, in de Jerusalemsteeg, Wijk F, no. 433.

Bevattende acht zoo Beneden- als Bovenkamers, de meesten behangen en van Stookplaatsen en Kasten voorzien, Keuken met Wel- en Regenwaterpomp, twee Aisances, Kelder, Zolder en Tuin.

Te aanvaarden 1 November 1862.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris BORRET, te Utrecht.

Hard's Farinaceous Food

voor kinderen en menschen met slechte spijsvertering.

*** Dit zacht en krachtig voedsel, hetwelk in Engeland grooten opgang maakt, door dat het vele lijders aan Maagpijnen volkomen heeft hersteld, verdient de voorkeur boven de **Revalenta** en alle andere meelsoorten, omdat het boven genoemde geneeskracht tevens eigenschappen bezit, om zwakke personen en jonge kinderen, die gewoon voedsel niet kunnen verdragen, te worden toegediend, en het daarbij nog *goedkooper* is. Onbegrijpelijk zijn de gunstige resultaten welke het gebruik van dit voedsel heeft te weeg gebragt; vele achterlijke kinderen, wier voedsel altijd verzuurde, vele zwakke en kwijnende personen, werden al spoedig na het gebruik van

HARD'S FARINACEOUS FOOD

als met een nieuw leven bezield, en genoten weldra de volmaaktste gezondheid. In Holland heeft men op eenige plaatsen de gunstigste resultaten er van gezien; vele aanvragen van daar, deden mij besluiten, het verkrijgbaar te stellen bij den heer R. MIJSBERG, Droogist, Oudegracht bij de Bakkerbrug, te Utrecht.

De pakjes kosten *f* 0,75 en *f* 1,50; de bussen *f* 5,00.

Dartford, Sept. 1862. **James Hards.**

*** Ik ondergeteekende, architekt der stad Hoorn, verklaar hiermede dat de Heer C. JANMART, Rookverdrijver van het Hof, Kalverstraat over de Heiligeweg D. 54 te Amsterdam, aan verscheidene Schoorsteenen van gebouwen dezer Stad heeft gewerkt, ten einde een der lastigste hindernissen te verhelpen, namelijk het nederslaan van den rook te stuiten, nadat er reeds alle gewone middelen waren in het werk gesteld.

C. JANMART, — bekwaam Rookverdrijver, is er in geslaagd door eenvoudige maar doordachte middelen al de moeijelijkheden te overwinnen, welke zich aan velerlei woonhuizen en kerken in deze Stad voordeden, en ik kan hem geen grooter lof toekennen, dan door te verklaren, dat, na eene langdurige proeve, zijne verrigtingen verdienen, algemeen erkend te worden.

Hoorn.

De Architect voornoemd,
B. BLANKEN.

PARK TIVOLI.

tot SLUITING van het Abonnement op ZONDAG den 28. September 1862.

GROOT BUITENGEWOON CONCERT,

door TWEE MUZIEKKORPSEN, onder direktie van de Heeren COENEN en VAN HEMERT

Gevolgd door een **GROOT**

BUITENGEWOON KUNST-VUURWERK,

vervaardigd door den Heer RUYSCH.

Alles breeder volgens programma. Aanvang van het Concert ten 6 ure. Vuurwerk 9½ uur. Entree voor de leden 25 cents. Voor de niet-leden 50 cents. Opening van het Park ten 5 ure.

A. J. ABSPOEL,
G. PLEMPER VAN BALEN, } ondernemers.

NB. Bij gunstig weder zullen er, gedurende de maand Oktober, nog eenige **Muziekale Matinées** gegeven worden, waarop de leden vrijen toegang zullen hebben.

G. H. VAN DER SANDT & Co.,

*** berigten hunne geëerde begunstigers, dat zij ontvangen hebben: Een groot en rijk assortiment der nieuwste **Châles, Cachemirs Français** en **Indoux** in **longs** en **carrés**.

S.

GEHUWD.

17 H. G. A. A. Witte Eeckhout en H. V. C. v. Wesele Scholten.
18 K. Kooy en J. M. de Beer.
19 B. R. v. Leggelo en B. F. Hopma.
19 B. Tideman Jzn. en M. de Vries.

BEVALLEN.

20 F. J. v. Asperen v. der Velde geb. v. Heel, z.
20 M. S. Andreoli geb Smitzar, z.
17 D. Bisschop geb Peters, z.
20 H. C. S. P. Batelt geb. Stemler, d.
22 F. J. B. Bergendahl geb. [illegible]ortmans, d.
22 M. Caron Zn. geb. Brückel, d.
17 J. P. H. Gijsen geb. Thijs, z.
21 A. M. C. Heil geb. Glasbergen, d.
17 C. v. Heek geb ter Kuile, z.
21 W. A. Hoijer geb. Mebius Weersma, z.
18 M. E. de Jong geb. v. Logchem, z.
21 J. E. F. Kleyn geb. Diemont, 2 ds.
19 J. M. v. der Linden geb. Burger, d.
14 C. W. Coninck Liefsting geb Roijer, z.
18 E. C. M. Modderman geb. v. Hall, d.
17 P. Reiber geb. de Boer, d.
21 J. C. Roldanus geb. Schuyt, z.
17 A. Schot geb. v. Vollenhoven, d.
22 W. Schäfer geb Vorderman, d.
17 M. G. Schmit geb. Martin, z.
18 G. J. Vervloet geb. v. der Horst, z.

OVERLEDEN.

20 F. C. Affourtit, z., 23 j.
20 Jhr. Mr. P. Akerlaken, 70 j.
19 A. d'Ailly, 26 j.
21 N. Berkhout, 79 j.
15 G. Caminha geb. v. Tussenbroek.
17 J. Florijn, 87 j.
18 B. E. Hoekstra, d., 2 j.
18 Mr. C. M. v. der Kemp, 63 j.
18 H. v. Lent Hzn., 64 j.
19 J. J. v. Manen.
18 Wed. I. de Ronde geb. v. Leeuwen, 66 j.
21 C. v. den Thoorn, 78 j.
20 Wed. E. Timmerman geb. Koch, 86 j.
19 J. Volmar geb. Bouwes, 49 j.
12 G. Vels, 34 j.
16 Mej. C. Wijndels, 76 j.
19 A. Wittenberg. 39 j.
14 Mej. J. Willink, 75 j.
14 J. Wanschers, 76 j.

MARKBERIGTEN.

WIJK BIJ DUURSTEDE, 24 Sept.

Roode Tarwe per m. van *f* 10.00 tot *f* 11.00 dito van *f* 11.00 tot *f* 12.00. Rogge van *f* [illegible] *f* 8.50. Boekweit van *f* 6.50 tot *f* 7.00. Paardenboonen van *f* 9.00 tot *f* 9.25. Haver van *f* 4.00 [illegible] Witte erwten van *f* 8.00 tot *f* 8.50. Boter per [illegible] Ned. oncen van 0.50 tot *f* 0.51. Eijeren per [illegible] *f* 3.00.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (Zon[illegible]

Sept.	[illegible]	Wind rigting	[illegible]	[illegible]	[illegible] F	[illegible]	[illegible]	Gev. regen	Opm[illegible]
			N. 3						
24	2	o.	0.5	761.38	64.4	+ 2.9	0.49	0.	Bf[illegible]
	10	o.	0.5	60.10	52 0	— 1.1	0.74	0.	Ligt [illegible]
25	8	o.	0.5	59.59	54.3	— 0.4	0.72	0.	Bewolkt

24 Sept. 's morg. Barometerafwijkingen in afdalende [illegible] Hartl. + 9.7, Utr. + 1.8, Portsm. + 1.3, Hav. [illegible] Par. — 1.8, Plym. — 3.6, Br. — 5.4 en Falm. [illegible] Grootste verschil Hartlep. 25.4 mm. boven Falm.

AMSTERDAM, 24 September 1862.

Nederland.				
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.		$64\frac{9}{16}$	$64\frac{5}{8}$
〃 〃	3	〃	$76\frac{15}{16}$	$77\frac{1}{16}$
〃 〃	4	〃	$99\frac{3}{4}$	$99\frac{13}{16}$
Aand. Handelm. . . .	$4\frac{1}{2}$	〃	$138\frac{3}{4}$	
België.				
Certifik. bij *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	〃	$54\frac{7}{8}$	
Spanje.				
Obligatiën	2	〃	$44\frac{11}{16}$	$44\frac{13}{16}$
〃 Binnenl. . .	3	〃	$48\frac{3}{4}$	$48\frac{13}{16}$
Amortisable Schuld			$21\frac{3}{8}$	$21\frac{1}{8}$
Bewijzen Coupon			10	
Portugal.				
Obligatiën	3	3	$45\frac{9}{16}$	$45\frac{5}{8}$
Obligatien 1856/60 . . .	3	〃	45	$45\frac{1}{16}$
Rusland.				
Oblig. *Hope & Comp*	5	〃	$101\frac{7}{8}$	102
Oblig. 1828/29	5	〃	101	
Cert. 1831/33.	5	〃	$82\frac{1}{2}$	
Cert. 1840	4	〃	$74\frac{5}{16}$	
〃 Orig. 20, 30, 40 L.	4	〃	$74\frac{1}{2}$	$74\frac{9}{16}$
Oblig. 5de Serie. . . .	5	〃	$82\frac{1}{8}$	
〃 6de Serie 1855	5	〃	$90\frac{1}{2}$	$90\frac{3}{8}$
〃 te Londen 1859	3	〃	$58\frac{7}{16}$	
〃 bij *H. & Co.* 1860	$4\frac{1}{2}$	〃	$90\frac{1}{8}$	$90\frac{3}{16}$
Certifik. van Assig. . .	6	〃	$53\frac{5}{16}$	
Polen.				
Aand. 1335 fl. 500		*f*	$163\frac{1}{2}$	
Pruissen.				
Obligatiën.	$4\frac{1}{2}$	〃	100	
Obligatiën	5	〃	$104\frac{1}{2}$	
Oostenrijk.				
Oblig. bij *Goll & Comp.*	4	〃	$48\frac{1}{2}$	
Oblig. Metalliek	5	〃	$52\frac{5}{8}$	$52\frac{15}{16}$
〃 Metalliek	$2\frac{1}{2}$	〃	$27\frac{5}{16}$	$27\frac{7}{16}$
〃 Rente Amst. . .	5	〃	$74\frac{7}{8}$	75
〃 Nat. 1854	5	〃	$61\frac{3}{8}$	$61\frac{5}{8}$
Bankaktiën			737	738
Aandeelen 1854			217	
Brazilië.				
Geldl. 1860	$4\frac{1}{2}$	〃	$99\frac{1}{4}$	
Amerika.				
Ecuad. Obligatiën 1855.			$17\frac{1}{16}$	
Venezuela Obligatiën .	3	〃	$26\frac{9}{16}$	$26\frac{11}{16}$

Russ. Sprw. volg. $193\frac{1}{2}$; Oost. Aand 1839, —; Oost. Sp. $127\frac{3}{4}$; Braz. 1-52/58 —.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.